

- освоєння студентами базових компетенцій науково-дослідної та інноваційної діяльності через їх включення до відповідних практики;
- повноцінний перехід на рівневу систему вищої професійної освіти “бакалавр-магістр”, що передбачає активне використання студентів, насамперед магістратури як найважливішої “робочої сили” для досліджень і розробок;
- реальне включення більшості викладачів в науково-дослідну та інноваційну діяльність;
- перетворення університетів у центри комунікації бізнесу, суспільства, держави з питань наукового та технологічного прогнозування, обміну передовими знаннями, вирішення глобальних проблем;
- відмова від лінійної моделі “від фундаментального дослідження до прикладної розробки” на користь тісної співпраці з реальним сектором економіки як для пошуку замовлень на прикладні розробки, так і в пошуках фундаментальної тематики;
- міждисциплінарність досліджень і розробок;
- формування інноваційних виробництв і організація інноваційних підприємств;
- розвиток малого інноваційного підприємництва;
- інтернаціоналізація наукової діяльності та підключення до передової науки в рамках міждисциплінарного науково-технічного співробітництва, що виражаються у формуванні інтернаціональних дослідних колективів, проведенні стажувань у зарубіжних наукових і міжнародних центрах, публікації результатів наукових досліджень у провідних закордонних журналах.

Значне посилення науково-дослідної та інноваційної діяльності призвело до того, що саме науково-дослідницькі університети домоглися найбільших успіхів і показали високу ефективність у вирішенні таких важливих завдань, як:

- генерація нових знань і формування інноваційної інтелектуальної середовища;
- здійснення розробок на докомерческій стадії, коли комерціалізація носить здебільшого імовірнісний і відстрочений характер;
- прогнозування науково-технологічного розвитку та дослідження технологічних ринків;
- залучення молодих вчених до сучасної інноваційної тематики; надання консультаційних послуг та консалтингова підтримка широкого кола організацій і підприємств.

Таким чином, сучасні дослідження та інноваційна діяльність у вузах - це не тільки можливість залучення додаткових бюджетних та позабюджетних коштів, але і найважливіша самостійна завдання вищої школи, а також необхідна складова якісного освітнього процесу.

Рух до моделі глобального науково-дослідницького університету відбувається не тільки в країнах, де університети традиційно служили основою національної науково-дослідної та інноваційної системи (США, Великобританія, Канада), але і там, де дослідна робота була зосереджена в академічних та галузевих інститутах (Нісеччина, Франція, Фінляндія).

І.І. Новаківський, О.В. Перелигіна
Національний університет “Львівська політехніка”

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІННОВАЦІЙНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ

© Новаківський І.І., Перелигіна О.В., 2011

В умовах стрімкого розвитку науки та техніки відбуваються постійні зміни в “людських ресурсах”, або “людському капіталі” сучасного індустріального суспільства. Саме тому все більшого значення, поряд із кількісним фактором людського капіталу, набуває і якісний. Останній передбачає наявність висококваліфікованих кадрів у будь-якій галузі. Організаційні принципи

побудови систем підвищення кваліфікації фахівців набувають вирішального значення для економічного прогресу.

Характерними рисами сучасного інформаційного суспільства є всезагальні інформатизація та комп'ютеризація, що суттєво вплинули на зміну форми і механізмів освітніх процесів. Процеси глобалізації дали якісний поштовх для розвитку систем дистанційного навчання (ДН) у вищих освітніх закладах та навчальних закладах і центрах. Широка популярність ДН обумовлена такими причинами:

- зростання потреб у фахівцях високого рівня із знаннями сучасних технологій управління і виробництва, які динамічно оновлюються під впливом НТП;
- ефективне вирішення проблем суміщення навчальних процесів в просторі і часі із викладачем чи в автономному режимі роботи з віртуальними базами даних та знань (адже висока вартість навчання, відсутність вузів на периферії, брак часу через завантаженість роботою не завжди дозволяють бажаним здобути традиційну вищу освіту);
- зростання можливостей інформаційно-комунікаційних технологій та бурхливий розвиток Інтернет-технологій.

Можливості ДН широко використовуються для підвищення кваліфікації фахівців. Адже загальноновизнана концепція “напівзникнення знань” стверджує, що кількість вмінь, навичок, знань, що складають первинну компетентність фахівця, через певний час (залежно від галузі – від кількох місяців до 10 років) зменшується у середньому на 50%. Єдиним виходом із цієї ситуації спеціалісти бачать неухильне слідування принципу “освіта протягом всього життя” (“lifelong learning”), що передбачає окрім набуття фахівцями базових знань із своєї галузі, також і постійне їх вдосконалення шляхом здобуття освіти будь-якими методами – курси підвищення кваліфікації чи то особиста пізнавальна діяльність, що в майбутньому стає фундаментом для професійного досвіду [1].

При побудові систем дистанційного навчання у навчальному закладі чи центрі слід керуватися певними принципами, що визначають основні засади функціонування таких систем. На сьогоднішній день можна виділити наступні принципи ДН:

- вседоступність,
- нелінійна форма організації,
- велика мотивація студента,
- об'єктивність при оцінці знань,
- максимальне використання інформаційних технологій,
- відкритість навчання,
- інтерактивність,
- безособовість,
- діалогічність.

Отже, для побудови соціально та економічно стабільної держави із сталими культурними зв'язками необхідне постійне вдосконалення фахівців та спеціалістів, що керують цим розвитком, а також безпосередньо реалізують його. Застосування традиційних методів підвищення кваліфікації зменшує свою привабливість із погляду економії часу, мінімізації фінансових ресурсів та кадрового потенціалу (викладацького складу), що постійно нарощується. Саме тому доцільне застосування системи ДН, що дозволяє швидко, оперативно та без відриву від основної діяльності підвищити рівень кваліфікації.

1. Біскуп І. В. Концепція безперервної освіти як відповідь тотальній кризі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/biskup-vs-kontseptsiya-bezperervnoyi-osviti-yak-vidpovid-totalniy-krizi/>